

РІШЕННЯ IV НАЦІОНАЛЬНОГО КОНГРЕСУ З БІОЕТИКИ

20-23 вересня 2010 року у м. Києві відбувся IV Національний конгрес з біоетики з широкою міжнародною участю. Загалом у Конгресі взяло участь понад 300 учасників, серед них експерти міжнародних організацій, вчені з країн Західної Європи, Російської Федерації та інших країн СНД.

Заслухавши та обговоривши доповіді з найбільш актуальних етичних проблем сучасної біомедицини, учасники прийняли наступне рішення.

I. Просити

Верховну Раду України:

□ з метою більш повної реалізації біоетичних принципів в Україні та розширення міжнародної співпраці прискорити ратифікацію Конвенції про права людини і біомедицину (Рада Європи, 1997), основні положення Конвенції співпадають з відповідними Законами України;

□ прийняти Закон України «Про обов'язкове йодування солі як заходу масової профілактики йодозалежних захворювань», який вже здійснено у 120 країнах світу;

□ врегулювати (заборонити) рекламну діяльність на ринку обігу лікарських засобів відповідно до норм біоетики, міжнародного законодавства та Закону України «Про захист прав споживачів»;

□ з метою правового регулювання медичних втручань з точки зору етичних засад розробити систему спеціальних законів: «Про правові засади біоетики», «Про права пацієнта», «Про попередні розпорядження щодо медичного втручання»; внести відповідні зміни до основ законодавства України про охорону здоров'я та Закону України «Про захист персональних даних».

II. Рекоменувати Міністерству охорони здоров'я України:

□ у новій редакції Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» визначити порядок проведення медико-біологічних досліджень (експериментів), порядок розгляду нових методів медичних втручань, поняття «лікарська помилка», запровадити си-

стему реєстрації лікарських помилок;

□ розробити і впровадити ліцензування медичних закладів на право проведення наукових досліджень – випробовувань лікарських засобів в Україні;

□ погодити методичні рекомендації щодо страхування учасників клінічних досліджень лікарських засобів та рекомендувати їх для керівництва страховим компаніям і фірмам-замовникам проведення клінічних випробовувань в Україні;

□ ініціювати зміни до Закону України «Про захист прав споживача», передбачивши у ньому інформування про продукцію з вмістом ГМО.

III. Рекоменувати Міністерству охорони здоров'я України разом з Держкомітетом по телебаченню та радіомовленню України:

□ розробити систему заходів, спрямованих на подолання антивакцинальної кампанії, розгорнути пропаганду здорового способу життя, боротьбу з тютюнокурінням, алкоголізмом (включаючи пивний) та наркоманією;

□ протистояти поширенню знахарства, шаманства, неперевічених методів лікування;

□ утримуватися від сенсаційних публікацій про нові досягнення у біології та медицині, особливо про методи лікування, без попередніх висновків НАН, НАМН та МОЗ України.

IV. Рекоменувати Міністерству охорони здоров'я України разом з Міністерством освіти і науки:

□ розробити сучасні програми навчальних курсів «Основи біоетики та біобезпеки», а також «Нанотехнології, наномедицина та нанобезпека» для студентів вищих медичних навчальних закладів та біофаків університетів.

V. Звернути увагу керівництва Державної програми «Нанотехнології та наноматеріали»

□ на те, що широке впровадження наноматеріалів і нанотехнологій без попередньої оцінки їхньої безпечності несе реальну загрозу для здоров'я людини і оточуючого середовища;

□ на необхідність першочерговості розробок питань нанобезпеки та нанотоксикології, створення методології у цій галузі, зокрема встановлення безпечних рівнів впливу на організм людини;

□ на проведення повного комплексу досліджень токсикологічної оцінки нанопрепаратів та наноматеріалів, а також їхніх мутагенних та генотоксичних властивостей.

VI. Комітету з питань біоетики НАН України разом з Центральною комісією з етики МОЗ України та Комісією з питань біоетики НАМН України:

□ посилити координацію діяльності галузевих комітетів і комісій з біоетики. З цією метою у II кварталі 2011 р. провести Нараду голів комітетів і комісій, на якій заслухати їхні звіти та інформацію про подальшу діяльність;

□ створити в Україні систему біоетичної освіти та навчання членів етичних комісій і дослідників, підготувати глосарій термінів з біоетики.

VII. Центральної комісії з питань етики МОЗ України разом з Українською медико-правовою асоціацією:

□ удосконалити нормативну базу з проведення клінічних досліджень за участю дітей і недездатних осіб та порядок страхування учасників клінічних досліджень.

VIII. Науковим установам та вищим медичним, юридичним навчальним закладам:

□ систематично включати до планів наукової роботи вивчення найбільш актуальних питань біоетики у зв'язку з розвитком сучасних біомедичних технологій;

□ вносити пропозиції з урахуванням зарубіжного досвіду щодо удосконалення законодавчих актів з питань, які є дискусійними в Україні (штучне переривання вагітності, використання допоміжних репродуктивних технологій тощо).

Члени Організаційного та Програмного комітетів, учасники Конгресу висловлюють щирю подяку всім національним та міжнародним організаціям, які сприяли проведенню Конгресу та розвитку ідей біоетики в Україні.

* * *

**Було нам важко
і було нам зле.
І західно, і східно.
Було безвихідно. Але
нам не було негідно.**

**І це, напевно, головне.
Якої ще фортуни?
Не відступитися. І не
покласти лжу на струни.**

Ліна КОСТЕНКО

